Poštnina plačana v gotovini.

Leto LXXII., št. 265 a — Ljubljana, torek 21. novembra 1939 — Cena Din 1.—

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne izvzemši nedelje in praznike. // Inserati do 60 petit vrst à Din 2 do 100 vrst à Din 2.50, od 100 do 300 vrst à Din 3, večji inserati petit vrsta Din 4.—, Popust po dogovoru, inseratni davek posebej. // „Slovenski Narod" velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.—, za inozemstvo Din 25.— // Rokopisi se ne vračajo

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knaflјeva ulica štev. 5
Telefon: 31-22, 31-23, 31-24, 31-25 in 31-26.

Podružnice: MARIBOR, Grajski trg št. 7 // NOVO MESTO, Ljubljansko cesta, telefon št. 26 // CELJE celjsko uredništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 65; podružnica uprave, Kocenova ul. 2, telefon št. 190 // JESENICE Ob kolodvoru 101 // SLOVENJ GRADEC, Slomškov trg 5 // Poštno tranilnica v Ljubljani št. 10.351.

Kapitan potopljene „Carice Milice" pripoveduje

kako se je ladja potopila in kako se je rešila njena posadka, ki so jo Angleži sprejeli — Rešena posadka je sedaj v Londonu, odkoder se bo v nekaj dneh vrnila v domovino

LONDON, 21. nov. e. Poveljnik jugoslovenskega parnika »Carica Milica« kapitan Miloje Miljević je snoči v londonskem radiu poročal o katastrofi, ki je zadela ladjo. V soboto opoldne, ko je bila ladja na vožnji proti Londonu, **je nepričakovano nastala strašna eksplozija sredi ladje pod samim mostom. Očividno je bilo, da je ladja zadela na podvodno mino.** Ladja se je kmalu začela potapljati in vkrcali smo se v reševalne čolne. Vsa posadka se je srečno rešila z ladje, ki se je potopila.

V čolnih smo zaveslali proti obali in ko smo se ji približali, nas je čez kake pol ure sprejela angleška ribiška ladja. Bilo nas je 12 v rešilnem čolnu, ostalih 7 v drugem rešilnem čolnu pa je rešila druga angleška ladja. Ko smo bili na teh angleških ladjah so nam angleški mornarji lepo postregli, kakor bi bili njihovi bratje. Dali so nam obutve, obleke in tople pijače. Prav tako so ravnali tudi z ostalimi sedmimi mornarji. Ob tej priliki se zahvaljujem angleškim mornarjem za njihovo požrtvovalnost in bratsko pomoč.

V soboto opoldne ob 16.30 smo prispeli v neko angleško luko hkrati z rešenci s parnika »Simon Bollivar«. Ne morem vam popisati strašnega stanja ranjenih žensk in otrok s tega parnika. To je bil najtežji doživljaj v mojem življenju. Njihova usoda je bila mnogo hujša od naše. Dasi so bile angleške oblasti silno zaposlene z izkazovanjem pomoči prizadetim potnikom s holandske ladje, so vendarle le imele tudi dovolj časa za nas. Storile so vse kar je bilo mogoče, dobili smo tobak, obleko pijače itd.

Iz angleške luke smo krenili v London. Tu nas je pričakoval zastopnik naše družbe in namestili so nas v nekem hotelu. Ostanemo tu, dokler nam ne pripravijo potrebnih listin, ker smo ob katastrofi izgubili popolnoma vse. Gibljemo se popolnoma svobodno in gremo kamorkoli hočemo. Obiskujemo trgovine in nakupujemo potrebno ker smo kot rečeno izgubili prav vse. Čez nekaj dni odpotujemo naravnost v Jugoslavijo. **Srečen sem, da so vsi člani moje posadke živi in čili in srečni smo, da se v kratkem vrnemo v domovino.**

Potopitev pomeni veliko škodo za našo plovbo

BEOGRAD, 21. nov. e. Zastopnik Jugoslovenskega Lloyda Egon Zahradski je glede na katastrofo parnika »Carica Milica« dal naslednjo izjavo:

Dasi je »Carica Milica« zavarovana pri angleških zavarovalnicah za polno svojo vrednost, je vendar **škoda za družbo zelo velika, ker je v današnjih razmerah zaradi vojne in stalnega oboroževanja vseh držav vrednost in cena ladij zelo poskočila, na drugi strani pa je zaradi mednarodnih zapletljajev nemogoče kupiti nov parnik v inozemstvu.** Poleg tega je omeniti še izgubo premoga, ki ga je ladja vozila in ki je bil namenjen naši družbi za njeno plovbo. Ves tovor je seveda izgubljen. Manjkajo nam podrobnosti o katastrofi, kar je za sedanje prilike popolnoma razumljivo.

Zahradski je nato poudaril, da je to že druga katastrofa, ki je zadela našo trgovinsko mornarico letos, kajti 3. februarja se je pri Rrtu Dobre nade potopila tudi naša trgovska ladja »Avala«, ki je udarila ob morske čeri. Tudi »Avala« je bila natovorjena s premogom, ki ga je iz Anglije prevažala za luke Južne Afrike. Avala je bil eden največjih jugoslovenskih parnikov z nosilnostjo 10.760 ton in je veljal 28 milijonov din in bi imel za sedanje razmere znatno večjo ceno. Dasi je bila Avala zavarovana za polno vrednost, Jugoslovenski Lloyd zaradi nastalih razmer do danes ni mogel dobiti zamene in ni mogel kupiti druge ladje.

Razumljivo je, da je sedaj izguba drugega velikega tovornega parnika »Carica Milica« zelo prizadela Jugoslovenski Lloyd in pomeni to **ogromno izgubo za družbo in za vso našo trgovsko plovbo.** »Carica Milica« je bila zavarovana za približno 20 milijonov din. Vsak mož posadke prejme od zavarovalnice odškodnine 3 do 4 tisoč din. Ta odškodnina pa je seveda neznatna, če upoštevamo današnje razmere.

Še dva angleška parnika potopljena

Tajno položene mine povzročajo katastrofe — Danska varuje svojo nevtralnost z minami

London, 21. nov. s. (Reuter). Šele sedaj se je izvedelo da je bila v četrtek v bližini irske obale potopljena še ena angleška ladja. Nemška podmornica je z dvema torpedoma potopila angl. parnik »Armington Court« (5.000 ton). 22 članov posadke je vzela na krov neka holandska ladja. Eden je med prevozom umrl, ostali pa so bili sedaj izkrcani v Anglji. 11 članov posadke, ki so bili v drugem rešilnem čolnu, še pogrešajo.

Tudi ladjo »Pensilvo« je v nedeljo zjutraj potopila nemška podmornica. Rešeni so vsi člani posadke, vzela jih je na krov neka angleška vojna ladja. Posadka pripoveduje, da se je vkrcala v rešilne čolne takoj, čim je opazila periskop nemške podmornice. Iz neznanih vzrokov pa podmornica ladje ni takoj napadla. Krožila je najprej poldrugo uro okoli mesta, nato pa izstrelila torpedo in ladjo potopila.

London, 21. novembra. AA. (Reuter) Holandska motorna ladja »Algenib« je rešila včeraj 22 članov moštva parnika »Armington Courth«, potopljenega blizu irske obale. Glavni strojnik je umrl, preden je prplul rešilni čoln, in so njegovo truplo spustili v morje. 11 članov moštva, ki so jih spravili v drugi rešilni čoln, je izginilo in jih doslej še niso mogli najti.

Kodanj, 21. nov. s. List »Aftenbladet« prinaša uvodnik ob priliki potopitve Simona Bolivarja, v katerem pravi, da tu ne gre za plavajoče mine, temveč za mine, ki so bile tajno položene. Za Anglijo pa bi pomenilo samomor, če bi polagala mine na poti, ki se je poslužujejo njene trgovinske ladje.

Kodanj, 21. nov. s. (Havas). Danska admiraliteta je objavila, da bo danska vojna mornarica ob danskih obalah zlasti v Beltu položila mine v svrho zavarovanja danske nevtralnosti. Mine ne bodo ovirale redne trgovinske plovbe.

London, 21 nov. s. (Reuter). S holandske ladje »Simon Bolivar« so našli še nekaj pogrešanih potnikov, tako da znaša število žrtev samo 86.

Amsterdam, 21. nov. e. (Reuter). Pri katastrofi parnika »Simon Bolivar« je izgubilo življenje 86 potnikov in sicer 18 potnikov prvega, 27 drugega in 41 tretjega razreda, poleg tega tudi 16 mož posadke. Mrtev je tudi kapitan, ki ga je pri eksploziji ubilo.

Haag, 21. nov. s. (Reuter). 20.000 tonska holandska ladja »Oranje«, ki je v portugalskih vodah in bi morala na Holandsko, je zaradi nesreče parnika »Simon Bolivar« dobila naročilo, da ostane do nadaljnjega na Portugalskem. Tudi tri druge holandske ladje so svoje potnike izkrcale v Lizboni in niso nadaljevale vožnje na Holandsko.

Ukrepi angleške admiralitete

London, 21. nov. e. Po naredbi angleške admiralitete so pričele svojo akcijo posebne patrulje za iskanje min. Na morje so bili poslani številni iskalci min, ki morajo ugotoviti mesta, kjer so mine. Admiraliteta ne prikriva, da se je začela na morju vojna brez kompromisov. Minirana polja so od angleške vzhodne obale do tistih krajev belgijske obale, kjer se končuje redna pomorska prometna črta. Ti ukrepi so bili potrebni glede na to, da je v zadnjih dneh 8 ladij naletelo na mine.

V zvezi s trditvijo z nemške strani, da so te ladje zadele na angleške mine poudarja admiraliteta, da ni verjetno, **da bi Angleži z minami potapljali lastne ali nevtralne ladje, ki prevažajo za Anglijo blago ali pa ga izvažajo iz Anglije v nevtralne države. Poleg tega so angleške mine konstruirane tako, da takoj izgube svojo eksplozivno silo, če se odtrgajo od svojega sidrišča.** To je tudi popolnoma v skladu s predpisi o mednarodni plovbi in o mednarodnem pravu glede vojevanja na morju.

London, 21. novembra. AA. (Reuter). Današnji londonski jutranji listi trde, da so ladje, ki so se te dni potopile zaradi min, žrtev nemških min.

»Times« pravijo, da je Nemčija kršila mednarodno pravo, ker je spustila takšne mine v morje. »Daily Herald« misli, da mora Velika Britanija na polaganje min v Rokavskem prelivu odgovoriti s poostreno blokado. »Daily Express« pravi, da razpolaga Velika Britanija z orožjem, ki bo močnejše od min.

Angleška ladjedelska industrija

London, 21. nov. j. (Tas). Strokovni list angleškega pomorstva »Daily Worker« objavlja zanimive številke o naglem napredku angleške ladjedelske industrije in fužinarstva. Ladjedelnice »Fairfield shipbuilding and engineering Cy.« je imela lani 194.000 funtov šterlingov dobička, dočim se je letos dobiček povečal za 48 odstotkov. Tovarne »Howtorn« so podvojile svojo proizvodnjo od 1938 do tretjega tromesečja letošnjega leta.

Rusija kupuje nemške ladje

PARIZ, 21. novemb. o. (United Press) »Temps« poroča, da bodo angleške in francoske pomorske sile smatrale za sovražno ladjo vsako nemško trgovsko ladjo, ki bi bila izročena v last Rusije in ki bi plula z ruskimi znaki. To opozorilo je bilo izdano brzkone zato, ker se je izvedelo, da je Rusija v zadnjem času kupila od Nemčije več trgovskih ladij, med njimi tudi »Bremen« za vsoto 20 milijonov dolarjev. Te vsote Rusija sicer ne bo plačala v gotovini, temveč bo kot protivrednost uvozila v Nemčijo svoje surovine.

Obsedno stanje na Češkem in Moravskem traja dalje

Protektor dr. Neurath in dr. Frank poklicana v Berlin — Tudi v Brnu je bilo aretiranih mnogo dijakov

Berlin, 21 nov. e. (Exchange). Z navadno dobro obveščene strani se doznava, da sta protektor dr. Neurath in državni podtajnik v protektoratu dr. Frank pozvana v Berlin, da podasta poročilo o zadnjih dogodkih v Pragi. Hkratu so bili v Prago pozvani najvišji predstavniki SS, ki so po svojem prihodu na Češko in Moravsko pričeli delati red.

Dr. Frank je bil pred kratkim imenovan za skupinskega vodjo SS in je s tem dosegel čin generala SS. Na podlagi tega ima sedaj isti položaj kakor protektor Neurath, čigar čin je samo časten. Dr. Frank je namreč v aktivni službi SS. Po mišljenju političnih krogov pomeni to, da bo dr. Frank ki je sudetski Nemec in je mnogo radikalnejši od drugih vodilnih funkcionarjev, dobil mnogo večja pooblastila.

New York, 21. nov. s. (Press Association.) Po nepotrjenih vesteh je bil poslan v Prago šef nemške tajne policije Himmler, da osebno vodi preiskavo o nedavnih nemirih.

Akcija se nadaljuje

Praga, 21. nov. i. (Havas) Gestapo po vsej Češki in Moravski nadaljuje svojo akcijo. Tudi v Brnu je bilo aretiranih mnogo dijakov. V Pragi sami je bilo aretiranih in suspendiranih več policijskih uradnikov. Prepovedane so vse prireditve in zbiranja oseb. Več tisoč čeških dijakov je bilo aretiranih in deportiranih v koncentracijska taborišča. Med dijaki, ki so bili ustreljeni zadnje dni, je tudi predsednik dijaške zveze v Pragi. Obsedno stanje po vsej Češki in Moravski traja dalje. V Pragi je zbranih okrog 10.000 mož SS in SA.

Praga, 21 nov. e. (Havas) V prostorih znane praške banke Petschek je nastanjena Gestapo, v istem prostoru so pa tudi začasni zapori, kjer je več aretiranih dijakov. Pankračka kaznilnica je bila izpraznjena in pripravljena za one, ki bodo internirani. V Melantrichovi ulici je prišlo do izgredov, ki so zahtevali tri žrtve.

London, 21. nov. s. Angleški radio javlja, da so češki dijaki izdali tajen manifest, ki ga razširjajo po vsej Češki in Moravski. Manifest pravi, da bo češka mladina nadaljevala borbo.

Nemški uradni glas o dogodkih v Pragi

Berlin, 21. nov. AA. (DNB). Nemška diplomatična korespondenca piše v zvezi z nedavnimi praškimi dogodki: Ker je diplomatsko prizadevanje zahodnih držav med kontinentalnimi državami rodilo samo pakt s Turčijo, se vrše po malem poskusi s tistimi narodi, ki so morali same sebe žrtvovati britanskim koristim in so spravili, kaj se pravi biti v angleški službi, in so se odrekli takšne nevarne naloge.

Pozornost zbuja, kako se zadnje čase kažejo na prizorišču tiste marionetne figure, ki jih med propadlimi poljskimi in češkimi politiki vzdržujeta Anglija in Francija. Pri tem seveda nima nobene vloge, kakšne posledice bodo te intrige imele za prizadeto prebivalstvo. Glavno je, da se uresničijo njihove želje, da se ti narodi spet kako nahujskajo proti Nemčiji. Če n. pr. danes češki emigranti trde, v zvezi z nekimi umetno povzročenimi neredi v Pragi, da je bilo vse to spontano, bi bili bolje storili, če bi se bili pobrigali, da se sin prezidenta Masaryka ne bo hvalil v Londonu s svojimi dobrimi zvezami, ki jih ima z nekimi neodgovornimi elementi v Pragi.

Nemška odgovorna mesta ne bodo londonskim hujskačem storila te usluge, da bi dovolila, da se vkoreninijo razmere, ki bi mogle napraviti škodo nemškim koristim in dobro pojmovanim koristim glede češkega naroda. Najmanj so pa poklicani soditi o nemških ukrepih proti umetno povzročenim nemirom tisti, ki podpirajo agitatorje in nosijo odgovornost za posledice in ki vrhu tega v Palestini in Damasku kažejo, kakšnih metod se sami poslužujejo.

Odmev v inozemstvu

Amsterdam, 21. nov. p. Vsi nizozemski listi objavljajo poročila o dogodkih na Češkem in Moravskem in o izredno strogih ukrepih. Berlinski dopisnik lista »Algemeene Handelsbladet« trdi, da je bilo v protektoratu aretiranih doslej zaradi zadnjih dogodkov več deset tisoč ljudi. Berlinski dopisnik lista »Telegraaf« je odpotoval v Prago ter je sedaj sporočil iz Draždan, da križarijo po praških ulicah oddelki SA in SS v oklopnih avtomobilih s strojnicami.

Bern, 21 nov. z. Po informacijah poročevalca švicarskega lista »Volksrecht« so nemški ukrepi v Pragi in drugih čeških mestih trenutno dosegli uspeh. Protektoratske oblasti si sedaj prizadevajo, da bi izsledile voditelje demonstrantov. Nemci so mnenja da je bilo prebivalstvo po zadnjih justifikacijah in drugih ukrepih preplašeno.

London 21. nov p. Reuterjev urad poroča, da so češkoslovaško poslaništvo v Washingtonu ter vsi češkoslovaški konzulati v Zedinjenih državah izobesili v znak žalosti zaradi dogodkov v Pragi zastave na pol droga. »New York Times« pišejo da je položaj na Češkem in Moravskem zelo resen.

Nov pritisk na Finsko

HELSINKI, 21. nov. e. (Havas). Zunanje ministrstvo je snoči objavilo, da je stanje rusko-finskih pogajanj še vedno nespremenjeno. Parlament je proučil zadnje ruske predloge, ni pa znano, kdaj se bo o njih javno razpravljalo. Finska pričakuje dogodke mirno in je pripravljena na vsako možnost.

HELSINKI, 21. nov. e. Po nekaj dneh odmora je moskovski tisk spet začel napadati Finsko. Pravi povod za napad je komentar Tasa glede zadržanja Finske. Komentar pravi, da ta mala država vihti panirnati meč proti svojemu močnemu sosedu in da bo nekega dne sovjetske potrpežljivosti konec.

Ruski vpliv na Bolgarijo

MOSKVA, 21. nov. s. (Havas). Bolgarski poslanik v Moskvi Antonov se že od prekinitve rusko-turških pogajanj mudi v Sofiji. V političnih krogih mislijo, da Rusija ni naklonjena ustanovitvi bloka nevtralnih balkanskih držav in da skuša povečati svoj vpliv na Bolgarijo.

Litovsko priznanje Slovaške

BRATISLAVA, 21. nov. AA. (DNB): Slovaško zunanje ministrstvo je dobilo od litovske vlade poročilo, da je Litva pravno priznala slovaško republiko.

Iz notranje politike

»DUH HRVATSKEGA JEZIKA«

Pod tem naslovom polemizira splitski »Narodni list« z zagrebško »Hrvatsko stražo«, ki je napisala: »Treba je naglo in energično obračunati z vsemi poskusi srbsko-hrvatskega jezika in dati hrvatskemu narodu jeziku njegovo hrvatsko dušo. Razume se, da bo Akademija prenehala z izdajanjem Maretićevega Srbsko-hrvatskega slovarja«.

Splitski nacionalni tednik piše na to: »Prepričani smo, da predstavlja pisanje »Hrvatske straže« samo željo njenega uredništva in njenih prijateljev v frankovsko-klerikalnih vrstah. Zdaj vemo, da je to v skladu z raznimi poskusi v dnevnem tisku, in ako vemo, da nista samo filološki nauk in ljubezen do hrvatskega duha diktirala, da se za take poskuse navdušuje »Hrvatsko vseučiliško društvo« — potem se moramo spomniti neke posebne jezikoslovne poslovalnice, ki je nekoč obstojala na Dunaju v ministrstvu prosvete. Ta dunajska kovačnica »hrvatskega jezika« je imela nalogo, da umetno ustvari iz enega jezika dva, odnosno da napravi hrvatski jezik za šole in urade takšen, da ne bi bil podoben srbskemu.

Znano je, koliko je dunajski politiki uspela razlika med srbskim in hrvatskim jezikom. Toda na to se niso ozirali ne tisk, ne šole in ne uradi, še najmanj pa hrvatski književniki. Hrvatski pisatelji so dalje pisali svoja dela v hrvatskem jeziku, ki je bil tudi jezik Srbov in v katerem je pisal vsak individualno tako Njegoš, kakor Mažuranić, pa Tresić in Rakić, A. G. Matoš, Nazor in Dučić do najmlajših . . . Hrvatski prosesorji, književniki in novinarji so pisali v srbsko-hrvatskem jeziku in bodo pisali z željo in zavestjo, da jih bodo laže čitali Srbi in Hrvati.«

SOKOLSKI CILJ JE JASEN

Starešina Sokola v Rogoznici pri Šibeniku Niko Lušić je napisal naslednje pismo:

Cilj sokolstva je jasen. Ostanimo taki, kakršni smo bili pred vojno in med vojno, to je glavno! Vse drugo je postransko. Ako pride do tega, da se neke reforme izkažejo potrebne, jih lahko izvedemo, ako ostanejo pri tem temeljne sokolske misli nedotaknjene. Glavno je, da skupno preprečimo vsako zlo našemu sokolstvu. Pišem z bolestjo v duši, v težkih prilikah, v katerih so naša sokolska društva (na Hrvatskem).

ČEZ MESEC ALI DVA TAJNE VOLITVE

Na nedeljskem zboru zemljoradnikov v Čačku je rekel poljedelski minister dr. B. Čubrilović med drugim:

»Srbi iz Bosne in Srbi iz predvojne Srbije smo bili vedno eno in bomo ostali eno tudi v bodoče. Ljudstvo želi danes svobodo, ki ne bo odvisna od orožnikov, policijskih pisarjev, banov in ministrov. Mi v vladi smo pričeli že temeljito čistiti in še bomo čistili z železnimi metlami.

PROTI DRAGINJI IN SPEKULACIJI NA HRVATSKEM

je izdala banska oblast naredbo vsem sreskim načelnikom in mestni županom, da se morajo strogo ravnati po zadevnih zakonskih predpisih.

Zakon proti dražitvi življenjskih potrebščin in brezvestni spekulaciji od 30. jan. 1921 je še vedno veljaven na Hrvatskem in določa, da mora oblast skrbeti za zadostno množino življenjskih potrebščin prebivalstva po zmernih cenah. Vsak trgovec mora označiti ceno posameznim predmetom in ne sme kopičiti blaga. Kdor ne označi cene, se kaznuje z zaporom do treh mesecev in z globo do 10.000 dinarjev. Kdor zviša ceno ali kopiči življenske potrebščine zato, da se podražijo, se kaznuje z globo do 50.000 dinarjev in z zaporom do šest mesecev. Isti zakon prepoveduje obrtnikom pretirano ceno pri opravljanju svoje obrti. Oblast ima pravico, da vsak trenutek lahko pregleda trgovine, skladišča in celo zasebna stanovanja.

Banska oblast v Zagrebu je že začela s praktičnim izvajanjem te naredbe pri trgovcih, ki so neopravičeno zvišali cene ter s tem oškodovali interese najširših narodnih slojev.

NACIONALISTI BANOVINE HRVATSKE

se zbirajo okoli splitskega »Narodnega lista«, ki je vzbudil zanimanje tudi med nacionalnimi Slovenci. List izhaja tedensko ter se naroča pri upravi v Splitu, Narodni trg, bivša kuća Kamber. Celoletna naročnina znaša din 100, do konca tekočega leta pa samo din 20. Glavni urednik lista je dr. B. G. Angjelinović.

V svoji tretji številki piše »Narodni list«: »Nadaljevali bomo svoje delo. Pripravljeni smo doprinesti največje žrtve, da zbereme vse nacionaliste banovine Hrvatske na realni podlagi in na starih načelih jugoslovenskega narodnega edinstva in državne celote. Prosimo vse svoje prijatelje, da nam svobodno pošiljejo svoje opazke. Potrudili se bomo, da upoštevamo v mejah možnosti vse, kar bo primerno in opravičeno. Toda prosimo, da tudi oni upoštevajo naše izjemne prilike. Mi moramo pisati, ker naši naročniki ne žele, da jim dostavljamo beli papir . . .«

Posledice, ki se čutijo še po 21 letih

Posledice Maistrove razorožitve mariborskega Schutzwehra 13. novembra 1918 so bile usodne

Maribor, 20. novembra.

So dejanja, ki kot večni vzrok v svojih posledicah živijo in delujejo neprestano naprej v novih dejanjih, le na videz brez vsake medsebojne vzročne zveze. Tako dejanje je bilo in je in bo ostala tudi ta Maistrova genialna razorožitev mariborske Schutzwehr.

Da je postal in tudi ostal Maribor naš, to je izmed vseh ostalih tudi zgodovinsko najznamenitejša posledica noči 23. novembra 1919.

Kot druga, sicer prav tako zgodovinsko znamenita posledica je osvobojenje obmejnega ozemlja, ki bi bilo — po Maistrovem načrtu — še izdatno večjega obsega. Na to osvobojenje je Maister mogel računati šele pogojno, če se mu posreči razorožitev sovražnika v lastni trdnjavi. Baš ustanovitev Schutzwehra kot avstrijske (sovražne) konkurence našim, ozir. Maistrovim četam, je Maistru dala povod za mobilizacijsko povelje, ki bi bilo drugače tudi za Maistra in ves štajerski Narodni svet lahko usodno, če upoštevamo podivjanost iz svetovne vojne vračajočega se vojaštva. Kakšna nevarnost je bila ta koncu vojne neposredno sledeča mobilizacija, se je kmalu pokazalo zlasti na koroški fronti in o tem ve mnogo povedati tudi mariborsko kazensko sodišče, ki je moralo napraviti energičen konec hujskarijam tudi iz ljubljanske šentpetrske vojašnice. Šele ko je Maister očistil Maribor, mu je bilo mogoče misliti na izvedbo načrta nadaljnjega osvobojenja.

Tretjo posledico smo vsi tu na meji preživeli v skrbi polnih dneh in nočeh letošnjega majnika — o čemer pa žal še ne moremo razločneje govoriti, in to tem manj, ker je vzrok ozadja ostal v bistvu še neizpremenjen. Maister nas je naučil, stati na lastnih nogah, a naša šola je bila prav ta mariborska Schutzwehr še bolj po svojem zahrbtnem namenu kakor po svojem komaj 20 dni trajajočem obstoju. Če primerjamo, kaj vse je imela v tistih, tako rekoč za zgodovino vsega sveta usodepolnih dneh na razpolago ta mariborska Schutzwehr in kako revni smo bili tedaj še mi številčno in gmotno, pač brez pretiravanja lahko rečemo, da smo bili tedaj Slovenci vendar enkrat — veliki. Da, veliki, ker smo stali pod duševno veličino velikega našega prvega slovenskega generala.

Od številnih neposrednih posledic te razorožitve pa je bila predvsem strahovita reakcija na vse tiste naslove, ki so v tistih dneh prav Maribor izbrali kot oporišče za obnovo Avstrije. Gospode v Gradcu in Lipnici je postalo sram, a sramovali so se tudi mariborski očetje sami svojega nebogljenega otroka, ki se je širokoustil kot zmagoslavni konkurent mali jugoslovenski četi, pa ji je tako klavrno — podlegel. Koliko tudi denarnih žrtev je stal ta nebodigatreba, to bo težko kdaj ugotoviti. Vemo le, da je moral tedanji podžupan Nasko še leta 1922. mestni občini povrniti blizo 40.000 K (37.174, posebej še sodne stroške). In vemo slučajno tudi, da je bil g. Nasko pri tem žrtev zahrbtne špekulacije v svojih lastnih ožjih vrstah.

Hud udarec je bila ta razorožitev tudi za tedanjo »Marburgerico«, ki je morala objaviti vse zločine in hudobije zelenih gardistov. Zato se je maščevala z nadaljnjim hujskanjem, zlasti na naslov nemških železničarjev, ki so se res dali zapeljati na splošno železničarsko stavko dne 29. novembra.

Ker naj bi bila ta stavka v maščevanje za razoroženo Schutzwehr zadala usodni udarec tudi vsemu našemu jugoslovanskemu gibanju, in to prav v odločilni uri, si te dni pokličemo v spomin tudi ta naš boj za naše osvobojenje.

Zbiralna akcija za obmejne božičnice

ne sme biti brez vodstva in povezanosti zbiralnih ustanov

Maribor, 20. novembra.

Iz časopisov, raznih prireditvenih vabil in prošenj posnemamo, da se skoraj vse kulturne institucije, zlasti še humanitarna in narodno-obrambna društva trudijo v pravcatem tekmovanju, nabrati čimveč daril za božičnice za našo obmejno deco. Saj pa ravno obmejna deca pred vso drugo mladino zasluži, da se je spomnimo z radodarnim božičkom, nele, ker trpi največje pomanjkanje na oblačilih, obutvi, perilu, šolskih potrebščinah in prav letos tudi glde prehrane in ogreva, marveč da tej naši na skrajnem obrobju naše očetnjave živeči in trpeči deci z dejanji dokažemo, kako ljubeče zanjo utriplje notranjščina — srce naše domovine!

Naravnost neverjetni se nam zde pred nekaj dnevi objavljeni glasovi, da se ustanove, ki vrše to akcijo, niso mogle zediniti na neko skupnost in vodstvo v tem zbiralnem in razdelitvenem delu.

Objavljamo zato v tej zvezi apel na vso javnost, ki ga je sprejelo dne 11. t. m. na svojem občnem zboru sresko učiteljsko društvo Maribor, levi breg.

»Pri zbiralnih akcijah za letošnje obmejne božičnice se letos, kar je le priznanja vredno, udejstvujejo številne ustanove. Pogrešamo pa tukaj nekega vodstva, ki bi vsaj organiziralo in vodilo delitev tega dela in razdelitev zbranih daril po šolah in krajih tako, da bodo te akcije deležni primerno vsi potrebni in ne bo kdo upoštevan po večkrat, drugi pa celo prezrt. Lani 19. novembra je naše društvo, nato pa so pri skupnem zborovanju dne 11. decembra lanskega leta štiri učiteljska društva (Maribor mesto, Maribor levi breg, Sv. Lenart v Slovenskih goricah in Sloven. Bistrica) ter naknadno mariborski meddruštveni narodno-obrambni odbor predlagali, naj to vodstvo vrši naša v teh akcijah najbolj preizkušena in velezaslužna CMD in naj se v svrho nabiranja darov v večjih krajih priredi poseben »obmejni dan«!

Prosimo učiteljsko sekcijo v Ljubljani, da se pri merodajnih ustanovah zavzame za oboje čimprej, ker utegnejo letos zadevni pojavi s preveliko cepitvijo te vendar skupnosti namenjene in služeče akcije zmanjšati oni nacionalno-vzgojni in podporni efekt, ki ga prav za prav vsa ta akcija zasleduje! Enak apel objavlja članstvo našega obmejnega učiteljskega društva javno pristojnim ustanovam in vsej, našim malim in velikim mejašem naklonjeni narodnozavedni javnosti!«

Tudi mleko se bo podražilo

Akcija okoliških kmetovalcev, ki jo hočejo izvesti sporazumno s konzumenti

Maribor, 20. novembra

Med okoliškimi kmetovalci se opaža prizadevanje, da bi se zvišala cena tudi mleku. Kletovalci utemeljujejo to svojo akcijo, ki pa še ni izpeljana, s pomanjkanjem krme. Težka skrb tlači okoliške kmetovalce, ki se vprašujejo, s čim bodo krmili živino. Brez temeljitega krmljenja pada količina mleka. Zaradi tega ni za kmetovalce v tem težkem položaju drugega izhoda, kakor da se v smislu izvajanj dr. S. Kovačiča na zadevnem sestanku košaških ter okoliških kmetovalcev posluži krepkih krmil. Toda tudi glede tega je naš kmetovalec v škripcih, ker so se cene vzporedno s podražitvijo pšenice in olja dvignile tudi pri teh krmilih. Težko stanje je razbrati tudi ob nekaterih značilnih primerih glede na letošnjo otavo. Krave molznice se namreč 50% krmijo navadno z otavo. Znani veleposestnik v mariborski bližnji okolici, ki je imel vsako leto za 30 parizarjev otave, ni imel letos niti enega voza otave. Drugi veleposestnik, ki je tudi imel običajno 30 polnih parizarjev otave, se je moral letos zadovoljiti z dvema. Zanimivo je, da ni bilo med kmetovalci, ki so se udeležili omenjenega sestanka, nobenega pravega razpoloženja za zvišanje cen mleku, katerega cena je v zadnjem času itak avtomatično narasla na 2 din in celo na 2.50. Vsi so izjavili, da bodo le pod silo prilik primorani zvišati ceno mleku na 3 din liter. Na sestanku se je navajal primer, da plačuje viničar, ki noče izgubiti svojih strank, mleko po 2 din liter, da ga potem lahko proda svojim strankam po 1.50 din. Zaradi pomanjkanja krme ne more namreč iz svojega ustreči svojim dosedanjim strankam, ampak mora vsak dan večjo količino mleka dokupiti.

Na tem sestanku se niso napravili sicer še nobeni konkretni sklepi. Tisti, ki so sprožili to akcijo, izražajo namreč hvalevredno prepričanje, da je treba to akcijo izvesti sporazumno z zastopnicami gospodinj in zlasti s predstavniki delavstva. Na ta način hočejo naši okoliški kmetovalci odvrniti od sebe odij za primer, če bo cena mleku vzporedno s sedanjimi podražitvami avtomatično narasla na 3 din za liter. To zvišanje bi bilo v smislu izjav zastopnikov kmetovalcev le neke vrste dodatek za navedena neobhodno potrebna krepka krmila. Upati je, da se bo to pereče vprašanje, ki globoko sega v življenje meščanov, rešilo tako, da bo ugodno za producente in tudi za konzumente. S podražitvijo mleka bi bilo seveda predvsem hudo prizadeto mestno delavstvo in šibkejši socialni sloji, ki jim je mleko poglavitna hrana. Istočasno pa bi se morala vzporedno sprožiti tudi akcija, da bi prišlo v mesto izključno prvovrstno, zdravo in tečno mleko.

Tračnice so kradli in prodajali

Zato so prišli pred sodišče — Tastu zažgal hišo — Krščeni lisjaki na zatožni klopi

Maribor, 21. novembra

Veleindustrijec Ivan Draškovič ima v Glažuti pri Macljinu veliko parno žago, kamor dovažajo les potom poljske železnice. Nekega dne v marcu 1938 pa je zmanjkalo z gozdne železnice kar 90 tračnic, ki so jih zlikovci ponoči demontirali ter odpeljali. Orožniki so takoj pričeli z intenzivno preiskavo ter naposled storilce tudi izsledili. Preiskava je dognala, da so zlikovci ukradene tračnice prodali nekemu trgovcu kot staro železo. V istem razdobju je bila ukradena iz hleva posestnika Rudolfa Writzla v Kozmetincih električna cirkularka ter vodna sesalka v skupni vrednosti nad 10.000 din. Tudi te ukradene predmete so tatovi prodali kot staro železo.

Epilog te drzne tavine je bil danes dopoldne pred malim kazenskim senatom mariborskega okrožnega sodišča. Na zatožni klopi je sedelo 9 oseb, ki jih je državni tožilec obtožil zaradi tatvine, oziroma sovednosti. So to 49letni posestnik Hinko Pernat, 32letni delavec Franc Sakelšek, 24letni posestniški sin Vinko Pernat, 27letni posestniški sin Jakob Kozl, 32letni posestniški sin Anton Hliš, 32letni posestniški sin Franc Sakelšek, 33letni posestnik Ivan Cafuta, 38letni posestnik Janez Zemljak ter 45letni trgovec Ludvik Maučič. Vsi obtoženci so že v preiskavi delno priznali očitane jim grehe, le obtoženi trgovec Ludvik Maučič pravi, da ni vedel, da so mu bile prodane ukradene tračnice.

Mali kazenski senat tukajšnjega okrožnega sodišča je danes dopoldne ponovno obravnaval obtožbo državnega tožilca zoper 28letnega brezposelnega hotelskega slugo Josipa Weisa, ki je dne 11. marca zažgal svojemu tastu Josipu Lampretu v Grdini v občini Stoparce gospodarsko poslopje. Požar se je razširil s tako naglico, da je bila v kratkem času vsa domačija v ognju. Posestnik Lampret, ki je spal s svojo ženo in dvema otrokoma v spalnici, se je zbudil šele takrat, ko so ognjeni zublji že zajeli spalnico, kjer je družina mirno spala. Rešili so se le na ta način, da so vsi poskakali skozi okno na prosto in tako ušli strašni smrti. Josip Lampret je skušal rešiti živino v hlevu, pri tem pa mu je padel na glavo goreči tram. Dobil je težke opekline po vsem telesu. Rešiti niso mogli ničesar in je bil Lampret oškodovan za preko 35.000 din, ker je imel domačijo silno nizko zavarovano.

Skoraj istočasno pa je zgorelo do tal gospodarsko poslopje posestnika Antona Novaka, vendar pa se je domačinom posrečilo, da so ogenj lokalizirali in obvarovali stanovanjsko poslopje pred uničenjem. Sum požiga je takoj padel na obtoženega 28letnega Josipa Weisa, ki je svojemu tastu večkrat grozil, da mu bo zažgal domačijo. Weisa so končno tudi izsledili in zaprli. Pri zaslišanju je Weis prvotno tajil vsako krivdo, pod težo dokazov pa se je končno vdal in priznal, da je zažgal domačijo svojega tasta in gospodarsko poslopje posestnika Antona Novaka. Pri zaslišanju je Weis izpovedal, da je tastu zaradi tega zažgal domačijo, ker mu je žena ušla in se je na ta način hotel maščevati nad tastom, ker je menil, da je temu kriv tast.

Potem se je morala zagovarjati 4članska tatinska druščina, ki se je specializirala na tatvine kokoši. So to 38letni Mihael Golubič, 33letni Ivan Milec 27letni Josip Milec ter 21letni Franc Golubič, doma iz okolice Pušincev. Državni tožilec jih je obtožil, da so v jeseni leta 1938 in spomladi 1939 ukradli številnim posestnikom v tamošnjem okolišu preko 120 kokoši, ki so jih deloma prodali, deloma pa sami pojedli. V preiskavi so obtoženci svoje grehe priznali.

Razprave ob času poročila še niso zaključene.

Iz Ptuja

— **Svojega bratca je ustrelil.** V Dražencih pri Ptuju se je odigrala v nedeljo popoldne žalostna drama. K sedlarskemu mostru Štefanu Veisu je prispel lovski čuvaj Franc Forstnerič iz Turnišča in mu izročil neko naročilo. Veis je Forstnerića povabi v sobo in je Forstnerič pustil svoje kolo zunaj, svojo lovsko puško pa je prislonil k zidu. Ko je bil Forstnerič na pomenku pri Veisu, je pred hišo opazil puško domači sin 15letni Vincenc Veis. Vzel jo je v roke in se z njo igral ne sluteč, da je puška nabita. Stopil je k oknu spalnice svojih staršev, kjer sta spala njegova sestrica in bratec Slavko. Vincenc je pomeril in pritisnil na petelina. Puška se je sprožila in strel je pogodil bratca Slavka, ki mu je dobesedno odtrgalo gornji del glave, da je bil nesrečni otrok takoj mrtev. Trupelce so položili na mrtvaški oder, orožniki pa so popisali, kako se je nesreča zgodila.

— **Voz se je zvrnil na voznika.** Hlapec Franc Lebar iz Rogoznice je vozil domov poln voz slame. Na ovinku pa se je voz tako nagnil, da se je prevrnil in pokopal pod seboj voznika, ki je dobil težke notranje poškodbe in zlomil si je tudi desno roko. Prepeljan je bil takoj v bolnico.

Iz Prekmurja

— **Nabiralno polo je ponaredil.** Pred okrožnim sodiščem v Murski Soboti se je zagovarjal Aleksander Janut iz Sela zaradi prevare. Verniki evangeličanske cerkve na Selu imajo od oblasti dovoljenje za pobiranje prostovoljnih prispevkov za novo cerkev, ki jo zidajo na Selu. Janut si je tudi napravil tako polo, ponaredil na njej podpise funkcionarjev bodoče župnije in pobiral prostovoljne prispevke katere je seveda obdržal zase. Obsojen je bil na poldrug mesec strogega zapora in 120 din denarne kazni.

— **Krava je sunila 44letnega posestnika Jakoba Kovačiča v trebuh in mu prizadejala hujše poškodbe.**

— **Ali je stavbišče za ljudsko šolo že določeno?** Zadnjič smo poročali o komisijskem ogledu stavbišč za novo ljudsko šolo in gimnazijo v Murski Soboti. Občina je za obe prosvetni stavbi predlagala in dala na razpolago stavbišče ob Radgonski cesti, to je travnik ob cepičnjaku. V komisiji so bili poleg domačih še kot zastopniki banske uprave banovinski šolski nadzornik prof. Milko Jeglič, zastopnik banov. šolskega odbora Albin Petelin, banovinski arhitekt inž. Emil Navinšek in zast. higienskega zavoda dr. Amalija Šimec. Komisija si je ogledala vsa stavbišča, ki bi prišla v poštev, tako ob Radgonski cesti kakor tudi v Šolski ulici ob Mekiševi trgovini. Kakor zdaj poroča »Murska Krajina«, je komisija določila kot najprimernejše stavbišče ob Radgonski cesti, ki je 70 metrov široko in 150 metrov dolgo. Ta vest pa ne odgovarja resnici, ker so bili zastopniki šolske oblasti in banske uprave odločno za stavbišče v Šolski ulici, ki je zlasti v zdravstvenem in higienskem pogledu primernejše. Odločitev je zdaj v rokah banovine, ki bo pač morala upoštevati predvsem predloge šolskih oblasti. Denar za gradnjo šole je že na razpolago, zato bi bilo zdaj vsako zavlačevanje odveč.

— **Zaradi nepravilne vožnje je bil obsojen kolesar Janez Pintarič iz Murskih Črncev na 20 dni zapora.** Kazen ga je doletela povsem zasluženo. Vozil se je s kolesom iz Murske Sobote proti Črncem, seveda po levi strani ceste. Za njim je privozil osebni avtomobil, ki ga je vodil šofer Dragotin Žagar. Dal je kolesarju znak, ta je pa vprav v trenutku, ko je privozil avto za njim, krenil na desno in padel ter tako avtomobilu zapri pot. Šofer je naglo zavil vstran, da ne bi povozil kolesarja, zaradi brzine pa je zadel v ograjo, s čimer je bila ogrožena varnost dveh potnikov.

— **Divji lovci.** V Kobilju ob madžarski meji je lovski čuvaj Prša presenetil dva divja lovca vprav v trenutku, ko sta ustrelila dve srni. Lovca sta pustila srni in zbežala, braneč se zasledovanja s strelja-njem. Od zrn iz lovske puške je bil lovski čuvaj le lahko ranjen, srni pa je dal veleposestnik, ki je lastnik lova, razprodati v mesnici.

— **Napad v temi.** Štefan Vukan, dninar iz Rakičana se je vračal iz Beltincev proti domu. Na cesti ga je napadel neznani moški z nožem in ga hudo ranil v nogo.

Izkopavanje 10članske rodbine

Odkopali so rodbino Ogrizek — Koletnik — Šuster

Maribor, 20. novembra.

Danes dopoldne se je na starem pokopališču izvršilo izkopavanje, ki je kljub ledeno mrzlemu ozračju širilo neznosen smrad vse preko obzidja pokopališča. Izkopali so desetčlansko rodbino Ogrizek—Koletnik—Šuster. Slednji je bil stotnik deželne brambe in oče žene mlajšega Ogrizka. Bil je posebej pokopan v grobu v bližini kapele. Ogrizek—Koletnik pa so imeli na zapadni strani svojo grobnico. In to izkopavanje — prav za prav jemanje in odpiranje rakev iz grobnice — je povzročalo tak smrad. V grobnici je bilo pet otrok, katerih prvi je umrl že leta 1855, zadnji leta 1903. Žena (Frančiška, rojena Koletnik) Ogrizka star, je umrla leta 1900, mož Jurij pa leta 1902. (V nasprotju z drugimi je bil ta tako dobro ohranjen, da je imel še svojo »cesarsko« brado.) Kot deveti član te rodbine, stari Anton Koletnik je bil ranjen leta 1861., umrl leta 1889.

Jurij Ogrizek (napis seveda ponemčen) je bil ustanovitelj še danes nepozabljene veletrgovine s suknom tam, ker stoji danes Bata. Mož živi še danes v spominu Mariborčanov kot posebnež. Hodil je vedno elegantno oblečen, s cilindrom, zlato palico in je posebno važnost polagal na svoj podpis. Eden njegovih vnukov še živi kot tovarnar v Majšpergu, zet Pohe pa je družabnik velike tekstilne tovarne Huter. Vseh deset so prepeljali na Pobrežje, kjer imajo novo grobnico. Zanimivost te ekshumacije je privabila tudi g. župana na pokopališče. — Iz vseh deset krst so napolnili le dve, stare pa so zmetali v grobnico ter zasuli z zemljo.

Mariborske in okoliške novice

— **Prvo javno zaklonišče proti napadom iz zraka** zidajo na restavracijskem vrtu na tukajšnjem glavnem kolodvoru. Zaklonišče bo zgrajeno tako, da bo nudilo zavetišče tudi v primeru bombardiranja.

— **Orla demontirajo.** Na poslopju tukajšnjega okrožnega sodišča sta se nahajala do včeraj dva ogromna orla iz bakra, ki ju je namestila na sodišču rajnka Avstrija. Včeraj dopoldne pa so pričeli z demontažo ogromnih orlov, ki bosta prodana za stari baker.

— **V tajni razpravi** je mali kazenski senat mariborskega okrožnega sodišča obsodil 20letnega delavca Matijo Zabukovška iz Oplotnice na 6 mesecev strogega zapora, ker je v noči na 10. novembra 1938 v Ratkovcu streljal z lovsko puško na Janeza Tuška. Krogla je prestrelila Tuškov klobuk, ki ga je imel na glavi, dočim je k sreči Tušek sam ostal nepoškodovan.

— **Čiščenje »betnavske džungle«.** Kakor smo že nekajkrat poročali se zbirajo v betnavskem gozdu razni temni elementi, zlasti pa prostitutke, ki nadlegujejo moške. Študenški orožniki so spet napravili temeljito racijo ter izčistili zloglasno »džunglo«. Pri raciji so zajeli 5 oseb, in sicer 3 ženske in 2 moška. Ker so aretiranci znani kot postopači in se že delj časa potepajo brez dela, so bili oddani v zapore mariborskega okrožnega sodišča.

— **V gozdu napaden.** Ko se je delavec Franc Levstik iz Dobrave ponoči vozil s kolesom skozi gozd med Sv. Miklavžem in Dobrovci, je planil nanj iz zasede neki moški ter ga s kolom udaril s tako silo po glavi, da se je Levstik zrušil na tla in obležal nezavesten. Levstika so odpremili v mariborsko bolnico. V zvezi s tajinstvenim napadom so orožniki izsledili nekega moškega, ki pa je pri zaslišanju tajil vsako krivdo.

— **Obsojen.** Kakor smo že poročali, se je moral pred malim kazenskim senatom tukajšnjega okrožnega sodišča zagovarjati 22letni ključavničarski pomočnik Miroslav Reš iz Vintarovcev, ki ga je državni tožilec obtožil, da je dne 9. septembra t. l. v Ločici pri Sv. Urbanu z lovsko puško streljal na lovskega čuvaja Janeza Mesarca ter ga zadel v noge, ter spolni ud. Pri razpravi je Reš izpovedal, da je streljal na Mesarčevega psa, ki ga pa ni zadel, pač pa da je ranil lovskega čuvaja Mesarca, ki ga baje ni videl. Miroslav Reš je bil obsojen na 3 mesece zapora.

— **Razne vesti.** Delavcu Juriju Ajdniku, stanujočemu na Aleksandrovi cesti 38, je izginil iz stanovanja kovčeg, v katerem je bilo razno perilo in drugi predmeti. — Iz prekajevalnice na Ruški cesti 8 je doslej še neznani tat ukradel mesarju Antonu Viherju telečjo kožo, vredno 160 din. — Iz vrta v Mlošičevi ulici 6 je neki zlikovec izkopal jorgovan in ima lastnica trgovka Rozalija Pečar 150 din škode. — V Vetrinjski ulici je v nekem prenočišču izginil sobarici Amaliji Žel zimski plašč vreden okoli 500 din. — Mariborska policija je aretirala nekega 35letnega Alojzija Brodnjaka, ki se je brez del potepal po mestu. Odgonskim potom so ga poslali v domovno občino Velika Nedelja. — V neki gostilni na Frankopanovi cesti je neki 31letni Ivan M. nadlegoval goste. Nastal je prepir in pretep, ki mu je napravil konec stražnik, ki je izzivalca odpremil v policijske zapore. Zadeva bo imela svoje odmeve pred sodniki. — Na križišču Aleksandrove ceste in Kopališke ulice je neki motociklist podrl kolesarja Tomaža Markoviča iz Sv. Antona v Slovenskih goricah. Pri padcu si je Markovič poškodoval roke. — Na Kralja Petra trgu je neki kolesar podrl uradnico OUZD Miro Rakuševo, ki je obležala z manjšimi poškodbami na levici.

— **Nočno lekarniško službo** imata tekoči teden Maverjeva lekarna pri Zamorcu v Gosposki ulici 12, tel. 28—12 ter Vaupotova lekarna pri Angelu varuhu, Aleksandrova cesta 33, tel. 22—13.

— **Šahovske novice.** Drevi ob pol 20. bo velik šahovski brzi turnir vseh mariborskih klubov v dvorani SK Železničarja na stadionu ob Tržaški cesti. Turnirja se bo udeležil tudi predsednik Slovenske šahovske zveze g. Ciril Vidmar. Šahisti naj po možnosti prinesejo s seboj tudi šahovnice.

— **Revni upokojenci,** ki so nujno potrebni podpore, naj vložijo tozadevne prošnje v društveni pisarni na Rotovškem trgu do 1. decembra t. l.

— **Na Dravskem polju gori.** Zgoreli sta domačiji posestnika Ivana Žularja iz Sv. Kungote na Dravskem polju in njegovega soseda Lovrenca Kiselaka. Škode je okoli 60.000 din. Podoba je, da je spet na delu zlohotna požigalčeva roka.

— **Zadnja pot drja Stajnka.** Ob veliki udeležbi je bil na mestnem pokopališču na Pobrežju pogreb nenadno umrlega znanega mariborskega odvetnika dr. Stajnka. Pogreba so se udeležili pokojnikovi stanovski tovariši, sodniki in drugi odličniki, med drugimi predsednik okrožnega sodišča dr. Hudnik, bivši predsednik okrožnega sodišča dr. Žiher, prvi državni tožilec dr. Zorjan. V mrtvaškem sprevodu so korakali tudi zastopniki Sokola in framskih gasilcev. Toplo občutene poslovilne besede je spregovoril na grobu v imenu odvetniške zbornice bivši župan dr. Franjo Lipold.

— **Pobreške novice.** Drevi ob pol 20. predava v dvorani pobreškega kina prof. S. Modic o zračni vojni ter uspešni obrambi pred plinskimi napadi. Poučno predavanje organizirajo vsa pobreška društva.

— **Dela na cesti Maribor—Fram.** Pri drugi licitaciji z zvezi z modernizacijo državne ceste Maribor—Fram je stavil najugodnejšo ponudbo inž. Josip Dedek iz Ljubljane. Njegov proračun izkazuje 12 milijonov 471.700 din. Kakor zatrjujejo, bodo takoj pričeli z omenjenimi modernizacijskimi deli. Izražajo upanje, da bodo dela spomladi kolikor toliko že končana.

— **Slavo praznuje** 23. novembra mariborski 45. pešpolk v spomin na dan, ko je bila leta 1918 usoda Maribora stvarno odločena v našo korist. Služba božja in rezanje kolača se vrši ob 10.30 na dvorišču vojašnice Viteškega kralja Aleksandra I. Zedinitelja v Melju. Ob 15. uri je na dvorišču omenjene vojašnice velika vojaška veselica.

— **Velike množine živil** gredo v zadnjem času preko meje, zlasti masti, pa tudi perutnine. Tako je bilo samo v enem dnevu prepeljanih z mariborskega glavnega kolodvora čez mejo 17.000 piščancev.

— **Prvi večji transport sezonskih delavcev** prispe v Maribor danes popoldne ob pol 17. S prvim transportom se vrača v domovino 600 sezonskih delavcev in delavk. Na kolodvoru bo poslovala posebna kuhinja, ki bo nudila vračajočim se sezonskim delavcem primerno okrepčilo, porcijo gulaža s krompirjem, razen tega četrt kg kruha in pol kg klobas. Transporti se bodo vrstili sedaj do božičnih praznikov. Skupno se bo vrnilo v domovino iz Nemčije 12.500 sezonskih delavcev in delavk.

— **Draginja.** »Delavska politika« poroča v štev. 133: »Naraščajoča draginja in upokojeni delavci mestne občine. Silen porast cen življenjskim potrebščinam čutijo vsi delavci in nameščenci, prav posebno pa upokojenci z majhno pokojnino. Med te upokojence spadajo v prvi vrsti mestni delavci in vdove po umrlih mestnih uslužbencih, ki dobivajo od din 100 do din 250 pokojnine na mesec. Upokojenci mestne občine, ki stanujejo v mestu, so v toliko na boljšem, ker dobivajo tudi v ljudski kuhinji hrano, mnogo hujše pa je za one upokojence, ki bivajo daleč izven mesta in se morajo preživljati izključno z majhno pokojnino. Prav bi bilo da odločujoči činitelji na mestnem magistratu čim preje vzamejo to vprašanje v pretres in primerno povišajo to pokojnino, da si bodo bivši občinski uslužbenci in njih sorodniki mogli nabaviti vsaj najnujnejše življenjske potrebščine.«

Mariborsko gledališče

Torek, 21. ob 20.: Hinavci. Red A.
Sreda, 22.: Zaprto. (Gostovanje v Celju.)
Četrtek, 23. ob 20.: Neopravičena ura. Red

*

Opera »Lepa Vida« prvič v Mariboru. To delo Rista Savina je ena glasbeno najboljših slovenskih iger, ki v malem teatru ni lahko uprizorljiva. Mariborsko gledališče pa se je kljub temu odločilo za njo in se bo potrudilo, da jo čim bolje postavi na svoj oder, da tako tudi glasbeno na kar najbolj dostojen način proslavi svojo 20-letnico.

Iz Celja

—c **V ciklu pedagoških predavanj** na ljudskem vseučilišču bo predaval drevi ob osmih učitelj g. Miloš Ledinek o temi »Razumevajmo mladostnika in pomagajmo mu!«, v sredo 22. tm. pa bo predavala prof Anica Černejeva o temi »Kako vzgojimo deklice za življenje«.

—c **Andrejev sejem v Celju.** V četrtek 30. t. m. bo v Celju letni kramarski sejem.

—c **Sejem na Teharju.** V petek 24. tm. bo na Teharju pri Celju živinski in kramarski sejem.

—c **Nadaljevanje podsavezne tekme SK Celje : SK Hrastnik,** ki jo je 5. t. m. poplava v 28. minuti prvega polčasa prekinila, bo v nedeljo 26. t. m. ob 14.30 na Glaziji. V podsavezni tekmi med obema kluboma, ki je bila v nedeljo v Hrastniku, je SK Hrastnik nepričakovano, a zasluženo zmagal s 3:1 (1:1), v tekmi, ki je bila 5. t. m. zaradi poplave v Celju prekinjena, pa je enajstorica SK Celja vodila 1:0. Ker je SK Hrastnik v dobri formi in bo moštvo SK Celja prihodnjo nedeljo gotovo napelo vse sile, da se po porazu, ki ga je doživelo preteklo nedeljo v Hrastniku, rehabilitira, bo nedeljsko srečanje gotovo polno zanimivih in napetih momentov.

—c **Nesreča ne počiva.** Ko se je vračal 34letni inkasant Martin Zupanc iz Št. Jurija ob juž. žel. s kolesom domov, je padel na klancu na Teharju s kolesa ter se močno poškodoval po glavi in obrazu. Ko se je peljal 22letni posestnikov sin Ivan Runovc iz Trnovelj pri Celju v petek z vozom iz Vojnika proti Celju, je privozil nasproti neki avtomobil. Konja, ki sta bila vprežena v voz, sta se splašila. Runovc je hotel skočiti z voza h konjema, a je izgubil ravnotežje in padel pod voz. Kolo je šlo čez Runovca in mu zlomilo levo nogo v gležnju. Pri delu v apnenику v Pečovniku pri Celju je padel v nedeljo zjutraj težek kamen na 32letnega delavca Jurija Leška iz Dobiatine pri Laškem in mu presekal levo roko v zapestju. V Loki pri Zidanem mostu si je 73letna dninarica Neža Francetova pri padcu doma pred hišo zlomila desno roko v komolcu. Ponesrečenci se zdravijo v celjski bolnici.

—c **Umrla je** v nedeljo v celjski bolnici dveletna kočarjeva hčerka Dragica Jutriša iz Rogaške Slatine.